

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1724/2539

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 39, ป.พ.พ. มาตรา 349, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 7, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.วิ.อ. มาตรา 36, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 5, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 7, ป.พ.พ. มาตรา 4, พ.ร.บ.ดังกล่าว มาตรา 4, ป.พ.พ. มาตรา 314, ป.พ.พ. มาตรา 321, ป.วิ.อ. มาตรา 7, พ.ร.บ.ดังกล่าว มาตรา 7, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามสัญญาชำระหนี้แทนซึ่ง อ. ตกลงขอเข้ามาชำระหนี้ตามเช็คพิพาทแทนจำเลยโดยจ่ายเช็คให้โจทก์ 3 ฉบับมีข้อความอันเป็นสาระสำคัญว่าเมื่อ อ. ได้ผ่านเช็คทั้งหมดไปแล้วโจทก์จะไปถอนฟ้องคดีให้แก่จำเลยทันทีที่ดำเนินการที่ อ. จะต้องชำระเงินตามเช็คทั้ง 3 ฉบับจึงเป็นเงื่อนไขในการที่โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้แก่จำเลยและตามสัญญาชำระหนี้แทนก็ไม่มีข้อความตอนใดที่แสดงว่าโจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันทีเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าเช็คทั้ง 3 ฉบับที่ อ. ชำระให้โจทก์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จึงมีผลว่าโจทก์ไม่ผูกพันที่จะต้องถอนฟ้องกรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 39(2) การที่โจทก์กับ อ. ตกลงทำสัญญาชำระหนี้แทนสั่งจ่ายเช็ค 3 ฉบับมอบให้โจทก์เป็นการชำระหนี้แทนเช็คพิพาทถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็คทั้ง 3 ฉบับอันเป็นการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้จึงเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 349 มีผลให้หนี้ตามเช็คพิพาทซึ่งเป็น หนี้เดิม ระบุไปมูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทจึงสิ้นผลผูกพันแม้สัญญาชำระหนี้แทนจะมีเงื่อนไขให้โจทก์ถอนฟ้องคดีอาญาเมื่อเช็คทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงินได้แล้วก็เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการถอนฟ้องอันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระบุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 39 เท่านั้นหาจะมีผลทำให้การตกลงดังกล่าวไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ไปไม่ดังนั้นคดีอาญาก็เลิกกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 7 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระบุไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 39(3) โจทก์ ฟ้อง ขอให้ ลงโทษ ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้น ได้สวน มูลฟ้อง แล้ว เห็นว่า คดี

คำพิพากษา

มีมูล ให้ ประทับ ฟ้องจำเลย ให้การ ปฏิเสธศาลชั้นต้น พิจารณา แล้ว พิพากษา ให้ จำหน่ายคดีโจทก์ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายก คำพิพากษา ศาลชั้นต้น พิพากษา ใหม่ ว่าจำเลย มีความผิด ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ลงโทษ จำคุก 1 ปีจำเลย ฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัย ว่า "พิเคราะห์ แล้ว ข้อเท็จจริง ใน เบื้องต้น ฟังได้ว่า เมื่อ เดือน มิถุนายน 2536 นาย วิรัตน์ เสพประธานนท์ ได้ นำ เช็คพิพาท ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 4 ชำระหนี้ แก่ โจทก์ เมื่อ เช็คถึง กำหนด โจทก์ นำ ไป เรียกเก็บเงิน จาก ธนาคาร แต่ ธนาคาร ตาม เช็คปฏิเสธ การ จ่ายเงิน ตาม ใบ คิน เช็ค เอกสาร หมายเลข จ. 5 โจทก์ จึง นำ คดีมา ฟ้อง ระหว่าง พิจารณา นาง อรุทัย เกิดพุ่ม ได้ ออก เช็ค ใหม่ 3 ฉบับ เป็น เงิน 1,630,000 บาท ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้ โจทก์ตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 แต่ ปรากฏว่า เช็ค ที่นาง

อรอุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ตาม สัญญา ดังกล่าว เรียกเก็บเงิน ไม่ได้ มี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ฎีกา จำเลย ประการ แรก ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 เป็น สัญญา ประนีประนอม ยอมความทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์ ระบุ ไป หรือไม่ เห็นว่าตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข 1 ซึ่ง นาง อรุทัย ตกลง ขอ เข้า มา ชำระหนี้ ตามเช็ค พินาศ ใน คดี นี้ แทน จำเลย โดย จ่ายเช็ค ให้ โจทก์ 3 ฉบับ แบ่ง จ่าย เป็น 3 งวด มี ข้อความ อันเป็น สาระสำคัญ ว่า เมื่อ นาง อรุทัย ได้ ผ่าน เช็ค ทั้งหมด ให้ แล้ว ฝ่าย โจทก์ จะ ไป ถอนฟ้อง คดี ให้ แก่ จำเลย ทั้งนี้ แสดง ว่า โจทก์ กับ นาง อรุทัย ได้ ตกลง ประนีประนอม ยอมความ กัน เกี่ยวกับ เช็ค ที่ ฟ้อง จำเลยใน คดีอาญา ว่า นาง อรุทัย ยอม ชำระหนี้ ตามเช็ค พินาศ ให้ แก่ โจทก์ เป็น 3 งวด ๆ ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ และ หาก เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ สามารถเรียกเก็บเงิน ได้ ครบถ้วน แล้ว โจทก์ ก็ จะ ถอนฟ้อง คดี นี้ ดังนั้นการ ที่นาง อรุทัย จะ ต้อง ชำระ เงิน ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ จึง เป็น เงื่อนไข ใน การ ที่ โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา ให้ แก่ จำเลย และ ตาม สัญญาชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข 1 ไม่มี ข้อความ ตอนใด ที่ แสดง ว่า โจทก์ตกลง สละ สิทธิ ใน การ ดำเนินคดี อาญา แก่ จำเลย ใน ทั้งนี้ เมื่อข้อเท็จจริง ได้ความ ว่า เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ไม่สามารถ เรียกเก็บเงิน ได้ จึง มีผล ว่า โจทก์ ไม่ผูกพัน ที่ จะ ต้องถอนฟ้อง คดี ยัง ถือไม่ได้ ว่า เป็น การ ยอมความ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2) ฎีกา จำเลยข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้นมี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ที่ จำเลย ฎีกา ต่อมา ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ โดย เปลี่ยน ตัวลูกหนี้ และ การ ตกลง ชำระหนี้ จาก 1,500,000 บาท เป็น 1,630,000 บาทเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สาระสำคัญ แห่ง หนี้ มีผล ทำให้ หนี้ ตาม เช็คพินาศ ระบุ คดี จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิดอัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 หรือไม่ เห็นว่าการ ที่ โจทก์ กับ นาง อรุทัย ตกลง ทำ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 โดย นาง อรุทัย ส่งจ่าย เช็ค 3 ฉบับ มอบ ให้ โจทก์ เป็น การ ชำระหนี้ แทน เช็คพินาศ ใน คดี นี้ ถือได้ว่า มี หนี้ ใหม่ เกิดขึ้น ตามเช็ค ทั้ง 3ฉบับ อันเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สาระสำคัญ แห่ง หนี้ จึง เป็น การแปลงหนี้ใหม่ ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผล ให้หนี้ ตามเช็ค พินาศ ซึ่ง เป็น หนี้ เดิม ระบุ ไป มูลหนี้ ที่ จำเลย ออกเช็คพินาศ จึง สิ้น ผล ผูกพัน แม้ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1จะมี เงื่อนไข ว่า โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา เมื่อ เช็ค ทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงิน ได้ แล้ว ก็ เป็น เงื่อนไข ที่ เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็น เหตุ หนึ่ง ที่ ทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ระบุ ตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา 39 เท่านั้น หา มีผลทำให้ การ ตกลง ดังกล่าว ไม่เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ไป ไม่ ดังนั้นคดีอาญา จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจากการ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์จึง ระบุ ไป ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) ทั้งนี้ตาม นัย คำพิพากษา ศาลฎีกา ที่ 5315/2537 ระหว่างนาง สุพัตรา รุ่งทิวากรกิจ โจทก์ นาย ยรรยง พิมพ์รัตน์ จำเลย ที่ ศาลอุทธรณ์ พิพากษา มา นั้น เป็น การ ไม่ชอบ ฎีกา จำเลย ข้อ นี้ ฟังขึ้นคดี ไม่จำต้อง วินิจฉัย ฎีกา ของ จำเลย ต่อไป ว่าการ กระทำ ของ จำเลยเป็น ความผิด ใน ทางอาญา หรือไม่ "พิพากษากลับ ให้ บังคับคดี ตาม คำพิพากษา ศาลชั้นต้น คู่ฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 1724/2539นางสาว กานดา เชื้อสำราญรัตนโจทก์นาย กมล ปฏิกิริสัมพันธ์จำเลย ป.พ.พ. ม. 349 ป.วิ.อ. ม. 39 (2), ม. 39 (3) พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497 ม. 7ตาม สัญญาชำระหนี้แทนซึ่ง อ. ตกลงขอเข้ามาชำระหนี้ตามเช็คพินาศแทนจำเลยโดยจ่ายเช็คให้

โจทก์ 3 ฉบับมีข้อความอันเป็นสาระสำคัญว่าเมื่อ อ. ได้ผ่านเช็คทั้งหมดไปแล้วโจทก์จะไปถอน ฟ้องคดีให้แก่จำเลยทันทีดังนั้นการที่ อ. จะต้องชำระเงินตามเช็คทั้ง 3 ฉบับจึงเป็นเงื่อนไขในการที่ โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้แก่จำเลยและตามสัญญาชำระหนี้แทนก็ไม่มีข้อความตอนใดที่ แสดงว่าโจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันทีเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าเช็ค ทั้ง 3 ฉบับที่ อ. ชำระให้โจทก์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จึงมีผลว่าโจทก์ไม่ผูกพันที่จะต้องถอนฟ้อง กรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2) การ ที่โจทก์กับ อ. ตกลงทำสัญญาชำระหนี้แทนส่งจ่ายเช็ค 3 ฉบับมอบให้โจทก์เป็นการชำระหนี้แทนเช็ค พิพาทถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็คทั้ง 3 ฉบับอันเป็นการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้จึง เป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผลให้หนี้ตามเช็คพิพาท ซึ่งเป็น หนี้เดิม ระบุไปมูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทจึงสิ้นผลผูกพันแม้สัญญาชำระหนี้แทนจะมี เงื่อนไขให้โจทก์ถอนฟ้องคดีอาญาเมื่อเช็คทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงินได้แล้วก็เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระบุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 39 เท่านั้นหากมีผลทำให้การตกลงดังกล่าวไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ไปไม่ดังนั้น คดีอาญาจึงเลิกกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 7 สิทธินำ คดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระบุไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) โจทก์ ฟ้อง ขอให้ ลงโทษ ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้น ไต่สวน มูลฟ้อง แล้ว เห็นว่า คดี มีมูล ให้ ประทับ ฟ้องจำเลย ให้การ ปฏิเสธศาลชั้นต้น พิจารณา แล้ว พิพากษา ให้ จำหน่ายคดีโจทก์ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายก คำพิพากษา ศาลชั้นต้น พิพากษา ใหม่ ว่าจำเลย มี ความผิด ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ลงโทษ จำคุก 1 ปีจำเลย ฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัย ว่า "พิเคราะห์ แล้ว ข้อเท็จจริง ใน เบื้องต้น ฟังได้ว่า เมื่อ เดือน มิถุนายน 2536 นาย วิรัตน์ เสประธานนท์ ได้ นำ เช็คพิพาท ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 4 ชำระหนี้ แก่ โจทก์ เมื่อ เช็คถึง กำหนด โจทก์ นำ ไป เรียกเก็บเงิน จาก ธนาкар แต่ ธนาкар ตามเช็คปฏิเสธ การ จ่ายเงิน ตาม ใบ คั้น เช็ค เอกสาร หมายเลข จ. 5 โจทก์ จึง นำ คดีมา ฟ้อง ระหว่าง พิจารณา นาง อรุทัย เกิดพุ่ม ได้ ออก เช็ค ใหม่ 3 ฉบับ เป็น เงิน 1,630,000 บาท ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาทให้ โจทก์ตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 แต่ ปรากฏว่า เช็ค ที่นาง อรุทัย ชำระให้ โจทก์ ตาม สัญญา ดังกล่าว เรียกเก็บเงิน ไม่ได้ มี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ฎีกา จำเลย ประการ แรก ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 เป็น สัญญา ประนีประนอม ยอมความทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์ ระบุ ไป หรือไม่ เห็นว่าตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 ซึ่ง นาง อรุทัย ตกลง ขอ เข้า มา ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ใน คดี นี้ แทน จำเลย โดย จ่ายเช็ค ให้ โจทก์ 3 ฉบับ แบ่ง จ่าย เป็น 3 งวด มี ข้อความ อันเป็น สาระสำคัญ ว่า เมื่อ นาง อรุทัย ได้ ผ่าน เช็ค ทั้งหมด ให้ แล้ว ฝ่าย โจทก์ จะ ไป ถอนฟ้อง คดี ให้ แก่ จำเลย ทันที แสดง ว่า โจทก์ กับ นาง อรุทัย ได้ ตกลง ประนีประนอม ยอมความ กัน เกี่ยวกับ เช็ค ที่ ฟ้อง จำเลยใน คดีอาญา ว่า นาง อรุทัย ยอม ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้ แก่ โจทก์ เป็น งวด ๆ ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ และ หาก เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ สามารถเรียกเก็บเงิน ได้ ครบถ้วน แล้ว โจทก์ ก็ จะ ถอนฟ้อง คดี นี้ ดังนั้นการ ที่นาง อรุทัย จะ ต้อง ชำระ เงิน ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ จึง เป็น เงื่อนไข ใน การ ที่ โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา ให้ แก่ จำเลย และ ตาม สัญญาชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 ไม่มี ข้อความ ตอนใด ที่ แสดง ว่า โจทก์ตกลง สละ สิทธิ ใน การ ดำเนินคดี อาญา แก่ จำเลย ใน ทันที เมื่อข้อเท็จจริงได้ความ ว่า เช็ค

ทั้ง 3 ฉบับ ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ไม่สามารถ เรียกเก็บเงิน ได้ จึง มีผล ว่า โจทก์ ไม่ผูกพัน ที่ จะต้องถอนฟ้อง คดี ยัง ถือไม่ได้ว่า เป็น การ ยอมความ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2) ฎีกา จำเลยข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้นมี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ที่ จำเลย ฎีกา ต่อมา ว่า สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ โดย เปลี่ยน ตัวลูกหนี้ และ การ ตกลง ชำระหนี้ จาก 1,500,000 บาท เป็น 1,630,000 บาทเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็นสาระสำคัญ แห่ง หนี้ มีผล ทำให้ หนี้ ตามเช็คพิพาท ระบุ รับ คดี จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วย ความผิดอัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 หรือไม่ เห็นว่าการ ที่ โจทก์ กับ นาง อรุทัย ตกลง ทำ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 โดย นาง อรุทัย ส่งจ่าย เช็ค 3 ฉบับ มอบ ให้ โจทก์ เป็น การ ชำระหนี้ แทน เช็คพิพาท ใน คดี นี้ ถือได้ว่า มี หนี้ ใหม่ เกิดขึ้นตามเช็ค ทั้ง 3ฉบับ อันเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สาระสำคัญ แห่ง หนี้ จึง เป็น การแปลงหนี้ใหม่ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผล ให้หนี้ ตามเช็ค พิพาท ซึ่ง เป็น หนี้ เดิม ระบุ ไป มูลหนี้ ที่ จำเลย ออกเช็คพิพาท จึง สิ้น ผล ผูกพัน แม้ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1จะมี เงื่อนไข ว่า โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา เมื่อ เช็ค ทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงิน ได้ แล้ว ก็ เป็น เงื่อนไข ที่ เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็น เหตุ หนึ่ง ที่ ทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ระบุ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 เท่านั้น หา มีผลทำให้ การ ตกลง ดังกล่าว ไม่เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ ไป ไม่ ดังนั้นคดีอาญา จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจากการ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์จึง ระบุ ไป ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) ทั้งนี้ตาม นัย คำพิพากษา ศาลฎีกา ที่ 5315/2537 ระหว่างนาง สุพัตรา รุ่งทิวากรกิจ โจทก์ นาย ยรรยง พิมพิรัตน์ จำเลย ที่ ศาลอุทธรณ์ พิพากษา มา นั้น เป็น การ ไม่ชอบ ฎีกา จำเลย ข้อ นี้ ฟังขึ้นคดี ไม่จำต้อง วินิจฉัย ฎีกา ของ จำเลย ต่อไป ว่าการ กระทำ ของ จำเลยเป็น ความผิด ใน ทางอาญา หรือไม่ "พิพากษากลับ ให้ บังคับคดี ตาม คำพิพากษา ศาลชั้นต้น(ปรีชา เฉลิมวณิช-ธีระจิต ไชยาคำ-สถิตย์ สิทธิลักษณ์)แหล่งที่มาสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกาหมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเหตุ(1)คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ.2534มาตรา4การถอนฟ้องคดีอาญานั้นย่อมกระทำได้นั้นไม่ว่าเป็นความผิดอาญาแผ่นดินหรือยอมความกันได้(ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา36)แต่ตามข้อเท็จจริงในคดีนี้ อ. ตกลงขอเข้ามาชำระหนี้ตามเช็คพิพาทแทนจำเลยโดยจ่ายเช็คให้โจทก์3ฉบับมีข้อความอันเป็นสาระสำคัญว่าเมื่อ อ. ได้ผ่านเช็คทั้งหมดไปแล้วโจทก์จะไปถอนฟ้องให้จำเลยทันทีการถอนฟ้องจึงเกิดจากข้อตกลงเป็นนิติกรรมสัญญาและการที่ อ. จะต้องชำระเงินตามเช็ค3ฉบับเป็นเงื่อนไขในการที่โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้จำเลยคือเป็นเงื่อนไขที่อยู่ในข้อตกลงอันเป็นนิติกรรมสัญญา (2)เมื่อเป็นข้อตกลงอันเป็นนิติกรรมสัญญา(ไม่ใช่เรื่องการถอนฟ้องอย่างธรรมดาตามมาตรา36)จึงมีข้อนำคิดว่าข้อตกลงดังกล่าวจะใช้บังคับกันได้หรือไม่มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่1181/2491,1237/2496,1527/2513วินิจฉัยว่าตกลงจะให้ทรัพย์สินหรือเงินเพื่อให้ถอนฟ้องคดีอาญาเป็นข้อตกลงที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนคดีดังกล่าวเป็นคดีที่ไม่อาจยอมความกันได้แต่คดีที่บันทึกนี้เป็นความผิดอันยอมความกันได้(พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ.2534มาตรา5)ข้อตกลงจึงใช้บังคับกันได้แต่เมื่อเช็คทั้ง3ฉบับไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ตามเงื่อนไขในข้อตกลงโจทก์จึงไม่ผูกพันต้องถอนฟ้อง (3)ในทางแพ่งนั้นศาลฎีกา

วินิจฉัยไปว่าการที่โจทก์กับ อ.ตกลงทำสัญญาชำระหนี้แทนโจทก์โดยส่งจ่ายเช็ค3ฉบับมอบให้โจทก์เป็นการชำระหนี้แทนเช็คพิพาทถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็คทั้ง3ฉบับอันเป็นการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้จึงเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา349มีผลให้หนี้ตามเช็คพิพาทซึ่งเป็นหนี้เดิมระงับสิ้นไป ผู้บันทึกเห็นด้วยในแง่ที่ว่าเป็นการแปลงหนี้โดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้จากจำเลยมาเป็น อ. ผู้ออกเช็คส่งจ่ายเพราะผู้ส่งจ่ายยอมตกเป็นลูกหนี้ตามเช็คหรือตัวเงินที่ตนเป็นผู้ส่งจ่ายนั้นหนี้เดิมซึ่งจำเลยเป็นผู้ออกเช็คจึงเป็นอันระงับไป โดยมีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็ค3ฉบับที่ อ. เป็นผู้ส่งจ่าย แต่เราคงไม่ลืมว่าการส่งจ่ายเช็คมอบให้โจทก์อันเกิดจากข้อตกลงเป็นการแปลงหนี้ใหม่ก็จริงหาใช่เป็นการชำระหนี้ไม่เป็นคำสั่งของผู้ส่งจ่ายให้ใช้เงินแก่ผู้รับเงินหรือผู้ถือเป็นเพียงการออกเช็คส่งจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้เท่านั้นจึงมีปัญหาดังที่จะกล่าวต่อไปในข้อ(6) (4)คดีนี้ในทางอาญาศาลฎีกาอ้างว่าคดีอาญาเล็กน้อยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คมาตรา7สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)โดยอ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่5315/2537ซึ่งตัดสินไว้ก่อน มาตรา7บัญญัติว่า"ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา4ได้ใช้เงินตามเช็คแก่ผู้ทรงเช็คศาลให้ถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" ตามตัวบทมาตรา7บัญญัติไว้ชัดว่าต้องเป็นการใช้เงิน(หมายถึงเงินสด)ตามเช็คตามเช็คในที่นี้และในคดีนี้ก็ต่อหมายความว่าตามเช็คพิพาทที่โจทก์ฟ้องให้ลงโทษจำเลยจะแปลความเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ไม่ใช้ส่งจ่ายเช็คหรือการชำระหนี้โดยวิธีอื่นที่ว่ามานี้เป็นการใช้กฎหมายตามตัวอักษรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา4วรรคแรกแต่คดีนี้จำเลยหาได้ใช้เงินให้แก่โจทก์ผู้ทรงเช็คพิพาทไม่แต่เป็นกรณีที่ อ. ตกลงทำสัญญาชำระหนี้แทนโดยส่งจ่ายเช็ค3ฉบับมอบให้โจทก์แทนเช็คพิพาทเป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้จากจำเลยมาเป็น อ. ซึ่งถือว่าหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็คทั้ง3ฉบับ(แต่มิใช่เป็นการชำระหนี้)หาใช่เป็นกรณีที่จำเลยผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาตรา4ได้ใช้เงินตามเช็คให้แก่โจทก์ผู้ทรงเช็คพิพาทไม่จะเอาการแปลงหนี้ทางแพ่งมาเป็นเหตุให้คดีอาญาที่จำเลยออกเช็คพิพาทตามที่โจทก์ฟ้องให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเล็กน้อยไปได้อย่างไรทางแพ่งและทางอาญาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกันเลยทางแพ่งก็ทางแพ่งทางอาญาก็ทางอาญาจึงเห็นว่าเป็นกรณีที่ไม่ต้องตามตัวบทบัญญัติมาตรา7แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหาได้ไม่ (5)กล่าวกันในทางแพ่งนั้นถ้าหากเป็นการใช้กฎหมายตามความมุ่งหมายและถ้าหาก อ. ใช้เงินสดแก่โจทก์ซึ่งอาจเป็นกรณีที่ อ. บุคคลภายนอกชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา314โดยเป็นผู้จัดการงานนอกสั่งของจำเลย(มาตรา395)หรือ อ. ชำระหนี้ให้แก่โจทก์อันเกิดจากสัญญาให้โดยเสนหาที่ อ. ทำไว้กับจำเลยก็ได้(ถ้าผู้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีแนวคิดอันกว้างไกลก็น่าจะใช้คำว่า"ถ้าได้มีการใช้เงินตามเช็คแก่ผู้ทรงเช็คอันทำให้มูลหนี้ตามเช็คระงับสิ้นไปไม่ว่าในกรณีใดๆ"โดยต้องไม่มีข้อความที่ว่า"ผู้กระทำความผิดตามมาตรา4")มิใช่เป็นการที่ อ. ออกเช็คส่งจ่ายทั้ง3ฉบับดังนั้นก็พอถือได้ว่า อ. ได้ใช้เงินให้แก่โจทก์ผู้ทรงเช็คแทนจำเลย(แต่ต้องเป็นเงินสดไม่ใช่เป็นการส่งจ่ายเช็ค) (6)ไม่เพียงแต่เท่านั้นปัญหามีว่าเพียงแต่ส่งจ่ายเช็คจะเป็นการชำระหนี้หรือไม่เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่767/2505(ประชุมใหญ่)และที่543/2510วินิจฉัยว่าการชำระหนี้ด้วยเช็คเป็นการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นมิใช่เป็นการชำระหนี้ด้วยเงินซึ่งข้าพเจ้าได้เคยเขียนบันทึกหมายเหตุไว้ท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่1084/2510จัดพิมพ์โดยเนติบัณฑิตยสภาเมื่อปี2510เป็นเวลากว่า28ปีมาแล้วว่าหาใช่เป็นการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นไม่กรณีชำระหนี้ด้วยออกตัวเงิน

รวมทั้งเช็คด้วยยอมบังคับกันได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา321วรรค3โดยเฉพาะแล้วถ้าถือว่าเป็นการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นก็ย่อมต้องถือว่าหนี้เป็นอันระงับสิ้นไปตามมาตรา321วรรคแรกอันเป็นการขัดต่อมาตรา321นั่นเองที่บัญญัติไว้ในวรรค3ว่าถ้าชำระหนี้ด้วยออกตั๋วเงินซึ่งรวมทั้งเช็คด้วยหนี้จะระงับสิ้นไปก็ต่อเมื่อตั๋วเงินได้ใช้เงินแล้วข้าพเจ้าเห็นว่าคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา7คดีจึงไม่เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา7นั้น (7)แต่ในข้อที่จะถือว่าคดีเลิกกันหรือไม่เป็นปัญหาตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมาตรา7เป็นคนละเรื่องกับที่จะถือว่าเป็นการยอมความกันหรือไม่ศาลฎีกาได้กล่าวไว้ในคดีนี้ว่าคดียังถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2) (8)ฎีกาของจำเลยมีว่าสัญญาชำระหนี้แทนเอกสารหมายเลข.1เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปซึ่งข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยได้ออกเช็คพิพาทให้ ว. ว. ได้นำเช็คพิพาทตามเอกสารหมายเลข.4ชำระหนี้แก่โจทก์เมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำไปเรียกเก็บจากธนาคารๆตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินโจทก์จึงนำคดีมาฟ้องระหว่างพิจารณา. ได้ออกเช็คใหม่3ฉบับชำระหนี้ตามเช็คพิพาทให้โจทก์ตามสัญญาชำระหนี้แทนเอกสารหมายเลข.1ปรากฏว่าเช็คที่ อ.ชำระให้โจทก์ตามสัญญาดังกล่าวเรียกเก็บเงินไม่ได้ตามปัญหาที่จำเลยฎีกานั้นศาลฎีกาเห็นว่า "ตามสัญญาชำระหนี้แทนเอกสารหมายเลข.1ซึ่ง อ. ตกลงขอเข้ามาชำระหนี้ตามเช็คพิพาทในคดีนี้แทนจำเลยโดยจ่ายเช็คให้โจทก์3ฉบับแบ่งจ่ายเป็น3งวดมีข้อความอันเป็นสาระสำคัญว่าเมื่อ อ. ได้ผ่านเช็คทั้งหมดให้แล้วฝ่ายโจทก์จะไปถอนฟ้องคดีให้แก่จำเลยทันทีแสดงว่าโจทก์กับ อ. ได้ตกลงประนีประนอมยอมความกันเกี่ยวกับเช็คที่ฟ้องจำเลยในคดีว่า อ. ยอมชำระหนี้ตามเช็คพิพาทให้แก่โจทก์เป็นงวดๆตามเช็คทั้ง3ฉบับและหากเช็คทั้ง3ฉบับสามารถเรียกเก็บเงินได้ครบถ้วนแล้วโจทก์ก็จะถอนฟ้องคดีนี้ดังนั้นการที่ อ. จะต้องชำระเงินตามเช็คทั้ง3ฉบับจึงเป็นเงื่อนไขในการที่โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้แก่จำเลยและตามสัญญาชำระหนี้แทนเอกสารหมายเลข.1ไม่มีข้อความตอนใดที่แสดงว่าโจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทันทีเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าเช็คทั้ง3ฉบับที่ อ. ชำระให้โจทก์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จึงมีผลว่าโจทก์ไม่ผูกพันที่จะต้องถอนฟ้องคดียังถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)ฎีกาจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น"เป็นที่ทราบกันดีว่าการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)นั้นเป็นกรณีที่คู่พิพาทคือผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดได้ยอมความกันตามเอกสารหมายเลข.1คือสัญญาชำระหนี้แทนอันจะถือว่าเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่นั้นคงเป็นสัญญาระหว่างโจทก์กับ อ. แน่แต่จำเลยซึ่งถูกฟ้องตามเช็คพิพาทจะได้มีส่วนรู้เห็นหรือเป็นคู่กรณีในสัญญาด้วยหรือไม่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในการพิจารณาหรือคำพิพากษาศาลฎีกาโดยขัดแย้งทั้งๆที่โดยรูปเรื่องข้อเท็จจริงแสดงว่าจำเลยได้ร่วมรับรู้ด้วยอย่างยิ่งและเราคงทราบกันดีว่าการยอมความในคดีอาญานั้นต่างกับสัญญาประนีประนอมยอมความทางแพ่งซึ่งทางแพ่งนั้นจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้แต่ในทางอาญายอมความไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือจะมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ก็เป็นกรณีที่บังคับกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)นี้ได้จะถือว่าเป็นการยอมความกันหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงซึ่งต้องพิจารณาเป็นเรื่องๆไปตามที่ศาลออกคำพิพากษาศาลฎีกามาข้างต้นเห็นได้ว่าศาลฎีกาเห็นว่าตามสัญญาชำระหนี้แทนเอกสารหมายเลข.1เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความกันเกี่ยวกับเช็คที่ฟ้องจำเลยในคดีอาญาโจทก์จะถอน

ฟ้องคดีนี้ก็ต่อเมื่อ อ. จะต้องชำระเงินตามเช็ค3ฉบับจึงเป็นเงื่อนไขในการที่โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้แก่จำเลยไม่มีข้อความที่แสดงว่าโจทก์สละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทันทีเมื่อเช็ค3ฉบับที่ อ. ชำระให้โจทก์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จึงมีผลว่าโจทก์ไม่ผูกพันที่จะต้องถอนฟ้องศาลฎีกาจึงถือเอาเหตุนี้ว่ายังถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2) (9)พึงสังเกตในการวินิจฉัยว่าสัญญาชำระหนี้แทนตามเอกสารหมายเลข.1จะเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่นั้นก็เฉพาะที่ อ.ตกลงชำระหนี้ตามเช็คพิพาทในคดีนี้แทนจำเลยโดยจ่ายเช็คให้โจทก์3ฉบับเมื่อเรียกเก็บเงินได้ครบจึงจะถอนฟ้องเท่านั้นไม่ได้วินิจฉัยถึงการแปลงหนี้ต่อมาอันจะถือว่าเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่รวมเข้าไปในข้อวินิจฉัยด้วยทั้งที่ศาลฎีกากล่าวไว้ตอนแรกว่า"โจทก์กับ อ. ได้ตกลงประนีประนอมยอมความกัน"แต่ตอนท้ายกลับสรุปว่า"ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)"เนื่องจากเหตุที่ว่าไม่มีข้อตกลงสละสิทธิดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันทีเท่านั้นแต่ในข้อวินิจฉัยของศาลฎีกาในตอนท้ายศาลฎีกาก็ยอมรับว่าสัญญาชำระหนี้แทนตามเอกสารหมายเลข.1เป็นการแปลงหนี้ในทางแพ่งโดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้ซึ่งผู้บันทึกเห็นฟ้องด้วยก็เมื่อถึงขนาดว่าถือว่ามี การแปลงหนี้กันให้ อ. เป็นลูกหนี้โจทก์แทนจำเลยเป็นการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ซึ่งจำเลยจะต้องให้ความยินยอมด้วยอย่างไม่มีปัญหามีผลทำให้หนี้ตามเช็คพิพาทจะถึงจะถือได้อย่างไรว่าโจทก์ยังจะเอาโทษเอาผิดแก่จำเลยอีกตามข้อเท็จจริงในคดีนี้เมื่อโจทก์ฟ้องคดีแล้ว อ. จึงได้ออกเช็คใหม่3ฉบับชำระหนี้ตามเช็คพิพาทให้โจทก์ตามสัญญาชำระหนี้แทนเอกสารหมายเลข.1พฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะเอาโทษแก่จำเลยโจทก์จะฟ้องร้องเรียกร้องให้ อ. รับผิดชอบในทางแพ่งก็ต้องฟ้องโดยอาศัยมูลหนี้ตามเช็คที่ได้แปลงหนี้มาจากมูลหนี้เดิมคือเช็คพิพาทตามที่จำเลยเป็นผู้สั่งจ่ายดังนี้เหตุใดจึงไม่ถือว่าในทางอาญาเป็นการยอมความกันแล้ว สรุปแล้วผู้บันทึกเห็นว่าตามคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้คดีไม่เลิกกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ.2534มาตรา7แต่ตามพฤติการณ์ข้อเท็จจริงที่ได้ความในคดีเป็นการยอมความกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)ทำให้สิทธินำคดีมาฟ้องร้องระงับไปตามมาตรา39นั้น คดีนี้จะถือว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39(2)หรือไม่นั้นเป็นปัญหาข้อเท็จจริงอยู่ด้วยที่ทักท้วงไว้ก็เพื่อให้เป็นข้อสังเกตในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีความว่าควรเชื่อฟังไปในทางใดเท่านั้น กรณีคดีเลิกกันตามมาตรา7แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ.2534นั้นนอกจากเลิกกันเพราะผู้กระทำความผิดตามมาตรา4ได้ใช้เงินตามเช็คแก่ผู้ทรงเช็คหรือแก่ธนาคารภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้แล้วยังมีเลิกกันเพราะ"หนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา4ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด"อีกกรณีหนึ่งด้วยซึ่งกรณีหลังนี้เท่าที่เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยมาเช่นเช็คที่โจทก์อาศัยเป็นมูลฟ้องจำเลยเป็นเช็คฉบับเดียวกับที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งเรียกเงินตามเช็คครั้งคดีอาญาอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาปรากฏว่าจำเลยได้ชำระเงินตามเช็คพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์โดยนำเงินไปวางศาลในคดีแพ่งดังกล่าวครบถ้วนแล้ว(คำพิพากษาศาลฎีกาที่868/2534)หรือในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาจำเลยชำระหนี้เงินกู้อันเป็นมูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทแก่โจทก์ร่วมครบถ้วน(คำพิพากษาศาลฎีกาที่5865/2534)ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่5315/2537(มิได้ลงพิมพ์)ที่คำพิพากษาที่หมายเหตุนี้อ้างเป็นบรรทัดฐานเป็นเรื่องจำเลยออกเช็คพิพาทชำระหนี้ค่าซื้อรถยนต์ของโจทก์ต่อมาธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คโจทก์ฟ้องขอให้

ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คครั้งระหว่างพิจารณาโจทก์ จำเลยตกลงกันให้อาหนี้ตามเช็คทั้งหมดรวมทั้งตามเช็คพิพาทมารวมกันแล้วจำเลยทำ หนังสือสัญญากู้ยืมเงินจากโจทก์ตามจำนวนนั้นศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นการแปลงหนี้ใหม่หนี้ตาม เช็คพิพาทเป็นอันระงับไปมูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทจึงสิ้นผลผูกพัน สำหรับคำพิพากษา ศาลฎีกาที่หมายเหตุนี้แตกต่างออกไปบ้างโดยจำเลยออกเช็คพิพาทชำระหนี้ให้นาย วิรัตน์ และนาย วิรัตน์ได้ออนเช็คหนี้ชำระหนี้แก่โจทก์อีกชั้นหนึ่งแล้วเช็คธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแต่ การที่โจทก์กับนาง อรุทัยทำสัญญาชำระหนี้และออกเช็คให้ใหม่อันเป็นการแปลงหนี้ใหม่กันย่อม มีผลเป็นอย่างเดียวกันกับเช็คที่จำเลยออกได้ใช้เงินแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 321วรรคสามซึ่งทำให้หนี้ที่ออกเช็คชำระ(คือหนี้ระหว่างจำเลยกับนาย วิรัตน์)นั้นระงับสิ้น ไปด้วยศาลฎีกาจึงวินิจฉัยว่าการแปลงหนี้ดังกล่าวมีผลให้หนี้ตามเช็คพิพาทซึ่งเป็นหนี้เดิมระงับไป มูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทสิ้นผลผูกพันคดีอาญาเลิกกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอัน เกิดจากการใช้เช็คพ.ศ. 2534 มาตรา 7 ไพจิตร บุญญพันธุ์ สมบูรณ์ บุญอินทร์คำพิพากษา: โจทก์ ฟ้อง ขอให้ ลงโทษ ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้น ไต่สวน มูลฟ้อง แล้ว เห็นว่า คดี มีมูล ให้ ประทับ ฟ้องจำเลย ให้การ ปฏิเสธ ศาลชั้นต้น พิจารณา แล้ว พิพากษา ให้ จำหน่ายคดีโจทก์ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายก คำพิพากษา ศาลชั้นต้น พิพากษา ใหม่ ว่าจำเลย มี ความผิด ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิด อันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ. 2534 มาตรา 4 ลงโทษ จำคุก 1 ปีจำเลย ฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัย ว่า "พิเคราะห์ แล้ว ข้อเท็จจริง ใน เบื้องต้น ฟังได้ว่า เมื่อ เดือน มิถุนายน 2536 นาย วิรัตน์ เสประธานนท์ ได้ นำ เช็คพิพาท ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 4 ชำระหนี้ แก่ โจทก์ เมื่อ เช็คถึง กำหนด โจทก์ นำ ไป เรียกเก็บเงิน จาก ธนาคาร แต่ ธนาคาร ตามเช็คปฏิเสธ การ จ่ายเงิน ตาม ใบ คิน เช็ค เอกสาร หมายเลข จ. 5 โจทก์ จึง นำ คดีมา ฟ้อง ระหว่าง พิจารณา นาง อรุทัย เกิดพุ่ม ได้ ออก เช็ค ใหม่ 3 ฉบับ เป็น เงิน 1,630,000 บาท ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้ โจทก์ตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 แต่ ปรากฏว่า เช็ค ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ตาม สัญญา ดังกล่าว เรียกเก็บเงิน ไม่ได้ มี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ฎีกา จำเลย ประการ แรก ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 เป็น สัญญา ประนีประนอม ยอมความทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์ ระงับ ไป หรือไม่ เห็นว่าตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 ซึ่ง นาง อรุทัย ตกลง ขอ เข้า มา ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ใน คดี นี้ แทน จำเลย โดย จ่ายเช็ค ให้ โจทก์ 3 ฉบับ แบ่ง จ่าย เป็น 3 งวด มี ข้อความ อันเป็น สาระสำคัญ ว่า เมื่อ นาง อรุทัย ได้ ผ่าน เช็ค ทั้งหมด ให้ แล้ว ฝ่าย โจทก์ จะ ไป ถอนฟ้อง คดี ให้ แก่ จำเลย ทันที แสดง ว่า โจทก์ กับ นาง อรุทัย ได้ ตกลง ประนีประนอม ยอมความ กัน เกี่ยวกับ เช็ค ที่ ฟ้อง จำเลยใน คดีอาญา ว่า นาง อรุทัย ยอม ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้ แก่ โจทก์ เป็น งวด ๆ ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ และ หาก เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ สามารถเรียกเก็บเงิน ได้ ครบถ้วน แล้ว โจทก์ ก็ จะ ถอนฟ้อง คดี นี้ ดังนั้นการ ที่นาง อรุทัย จะ ต้อง ชำระ เงิน ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ จึง เป็น เงื่อนไข ใน การ ที่ โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา ให้ แก่ จำเลย และ ตาม สัญญาชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 ไม่มี ข้อความ ตอนใด ที่ แสดง ว่า โจทก์ตกลง สละ สิทธิ ใน การ ดำเนินคดี อาญา แก่ จำเลย ใน ทันที เมื่อข้อเท็จจริง ได้ความ ว่า เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ไม่สามารถ เรียกเก็บเงิน ได้ จึง มีผล ว่า โจทก์ ไม่ผูกพัน ที่ จะ ต้องถอนฟ้อง คดี ยัง ถือไม่ได้ว่า เป็น การ ยอมความ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 39(2) ฎีกา จำเลยข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้นมี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ที่ จำเลย ฎีกา ต่อมา ว่า

สัญญาชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 เป็นการ แปรเปลี่ยนหนี้ใหม่ โดย เปลี่ยน ตัวลูกหนี้ และ การ ตกลง ชำระหนี้ จาก 1,500,000 บาท เป็น 1,630,000 บาทเป็นการ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สารสำคัญ แห่ง หนี้ มีผล ทำให้ หนี้ ตามเช็คพินาต ระบุ คดี จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิดอัน เกิดจาก การใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 หรือไม่ เห็นว่าการ ที่ โจทก์ กับ นาง อรุทัย ตกลง ทำ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 โดย นาง อรุทัย สั่งจ่าย เช็ค 3 ฉบับ มอบ ให้ โจทก์ เป็น การ ชำระหนี้ แทน เช็คพินาต ใน คดี นี้ ถือได้ว่า มี หนี้ใหม่ เกิดขึ้น ตามเช็ค ทั้ง 3ฉบับ อันเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สารสำคัญ แห่ง หนี้ จึง เป็น การแปรเปลี่ยนหนี้ใหม่ ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผล ให้หนี้ ตามเช็ค พินาต ซึ่ง เป็น หนี้ เดิม ระบุ ไป มูลหนี้ ที่ จำเลย ออกเช็คพินาต จึง สิ้น ผล ผูกพัน แม้ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1จะมี เงื่อนไข ว่า โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา เมื่อ เช็ค ทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงิน ได้ แล้ว ก็ เป็น เงื่อนไข ที่ เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็น เหตุ หนึ่ง ที่ ทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ระบุ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 เท่านั้น หา มีผลทำให้ การ ตกลง ดังกล่าว ไม่เป็น การ แปรเปลี่ยนหนี้ใหม่ ไป ไม่ ดังนั้นคดีอาญา จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจากการ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์จึง ระบุ ไป ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) ทั้งนี้ตาม นัย คำพิพากษา ศาลฎีกา ที่ 5315/2537 ระหว่างนาง สุพัตรา รุ่งทิวากรกิจ โจทก์ นาย ยรรยง พิมพิรัตน์ จำเลย ที่ ศาลอุทธรณ์ พิพากษา มา นั้น เป็น การ ไม่ชอบ ฎีกา จำเลย ข้อ นี้ ฟังขึ้นคดีไม่จำต้อง วินิจฉัย ฎีกา ของ จำเลย ต่อไป ว่าการ กระทำ ของ จำเลยเป็น ความผิด ใน ทางอาญา หรือไม่ "พิพากษากลับ ให้ บังคับคดี ตาม คำพิพากษา ศาลชั้นต้น ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1724/2539นางสาว กานดา เชื้อสำราญรัตน์โจทก์นาย กมล ปฏิกรสัมฤทธิ์ จำเลย ป.พ.พ. ม. 349 ป.วิ.อ. ม. 39 (2), ม. 39 (3) พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497 ม. 7ตามสัญญาชำระหนี้แทนซึ่ง อ. ตกลงขอเข้ามาชำระหนี้ตามเช็คพินาตแทนจำเลย โดยจ่ายเช็คให้โจทก์3ฉบับมีข้อความอันเป็นสารสำคัญว่าเมื่อ อ. ได้ผ่านเช็คทั้งหมดให้แล้วโจทก์ จะไปถอนฟ้องคดีให้แก่จำเลยทันทีดังนั้นการที่ อ.จะต้องชำระเงินตามเช็คทั้ง3ฉบับจึงเป็นเงื่อนไข ในการที่โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้แก่จำเลยและตามสัญญาชำระหนี้แทนก็ไม่มีข้อความตอนใด ที่แสดงว่าโจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันทีเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า เช็คทั้ง3ฉบับที่ อ. ชำระให้โจทก์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จึงมีผลว่าโจทก์ไม่ผูกพันที่จะต้อง ถอนฟ้องกรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา39(2) การที่โจทก์กับ อ. ตกลงทำสัญญาชำระหนี้แทนสั่งจ่ายเช็ค3ฉบับมอบให้โจทก์เป็น การชำระหนี้แทนเช็คพินาตถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็คทั้ง3ฉบับอันเป็นการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็น สารสำคัญแห่งหนี้จึงเป็นการแปรเปลี่ยนหนี้ใหม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา349มีผล ให้หนี้ตามเช็คพินาตซึ่งเป็น หนี้เดิม ระบุไปมูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพินาตจึงสิ้นผลผูกพันแม้ สัญญาชำระหนี้แทนจะมีเงื่อนไขให้โจทก์ถอนฟ้องคดีอาญาเมื่อเช็คทั้ง3ฉบับเรียกเก็บเงินได้แล้วก็ เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการถอนฟ้องอันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระบุตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา39เท่านั้นหาผลทำให้การตกลงดังกล่าว ไม่เป็นการแปรเปลี่ยนหนี้ใหม่ไปไม่ดังนั้นคดีอาญาจึงเลิกกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิด จากการใช้เช็คมาตรา7สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระบุไปตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญามาตรา39(3)โจทก์ ฟ้อง ขอให้ ลงโทษ ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด

อัน เกิดจาก การใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้น ได้สวน มูลฟ้อง แล้ว เห็นว่า คดี มีมูล ให้
ประทับ ฟ้องจำเลย ให้การ ปฏิเสธศาลชั้นต้น พิจารณา แล้ว พิพากษา ให้ จำหน่ายคดีโจทก์
อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายก คำพิพากษา ศาลชั้นต้น พิพากษา ใหม่ ว่าจำเลย มีความผิด
ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ. 2534 มาตรา 4 ลงโทษ จำคุก 1
ปีจำเลย ฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัย ว่า "พิเคราะห์ แล้ว ข้อเท็จจริง ใน เบื้องต้น ฟังได้ว่า เมื่อ เดือน
มิถุนายน 2536 นาย วิรัตน์ เสพระธานนท์ ได้ นำ เช็คพิพาท ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 4 ชำระหนี้ แก่
โจทก์ เมื่อ เช็คถึง กำหนด โจทก์ นำ ไป เรียกเก็บเงิน จาก ธนาคาร แต่ ธนาคาร ตามเช็คปฏิเสธ
การ จ่ายเงิน ตาม ใบ คิน เช็ค เอกสาร หมายเลข จ. 5 โจทก์ จึง นำ คดีมา ฟ้อง ระหว่าง พิจารณา นาง
อรอุทัย เกิดพุ่ม ได้ ออก เช็ค ใหม่ 3 ฉบับ เป็น เงิน 1,630,000 บาท ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้
โจทก์ตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 แต่ ปรากฏว่า เช็ค ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้
โจทก์ ตาม สัญญา ดังกล่าว เรียกเก็บเงิน ไม่ได้ มี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ฎีกา จำเลย ประการ
แรก ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 เป็น สัญญา ประนีประนอม ยอมความทำให้
สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์ ระวัง ไป หรือไม่ เห็นว่าตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร
หมายเลข ล. 1 ซึ่ง นาง อรุทัย ตกลง ขอ เข้า มา ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ใน คดี นี้ แทน จำเลย โดย
จ่ายเช็ค ให้ โจทก์ 3 ฉบับ แบ่ง จ่าย เป็น 3 งวด มี ข้อความ อันเป็น สาระสำคัญ ว่า เมื่อ นาง อรุทัย
ได้ ผ่าน เช็ค ทั้งหมด ให้ แล้ว ฝ่าย โจทก์ จะ ไป ถอนฟ้อง คดี ให้ แก่ จำเลย ทั้งนี้ แสดง ว่า โจทก์
กับ นาง อรุทัย ได้ ตกลง ประนีประนอม ยอมความ กัน เกี่ยวกับ เช็ค ที่ ฟ้อง จำเลยใน คดีอาญา
ว่า นาง อรุทัย ยอม ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้ แก่ โจทก์ เป็น งวด ๆ ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ และ
หาก เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ สามารถเรียกเก็บเงิน ได้ ครบถ้วน แล้ว โจทก์ ก็ จะ ถอนฟ้อง คดี นี้ ดังนั้นการ
ที่นาง อรุทัย จะ ต้อง ชำระ เงิน ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ จึง เป็น เงื่อนไข ใน การ ที่ โจทก์ จะ ถอนฟ้อง
คดีอาญา ให้ แก่ จำเลย และ ตาม สัญญาชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 ไม่มี ข้อความ ตอนใด
ที่ แสดง ว่า โจทก์ตกลง สละ สิทธิ ใน การ ดำเนินคดี อาญา แก่ จำเลย ใน ทั้งนี้ เมื่อข้อเท็จจริง
ได้ความ ว่า เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ไม่สามารถ เรียกเก็บเงิน ได้ จึง มีผล ว่า
โจทก์ ไม่ผูกพัน ที่ จะ ต้องถอนฟ้อง คดี ยัง ถือไม่ได้ว่า เป็น การ ยอมความ ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2) ฎีกา จำเลยข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้นมี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ที่
จำเลย ฎีกา ต่อมา ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ โดย
เปลี่ยน ตัวลูกหนี้ และ การ ตกลง ชำระหนี้ จาก 1,500,000 บาท เป็น 1,630,000 บาทเป็น การ
เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สาระสำคัญ แห่ง หนี้ มีผล ทำให้ หนี้ ตามเช็คพิพาท ระวัง คดี จึง เลิกกัน ตาม
พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิดอัน เกิดจาก การใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 หรือไม่ เห็นว่าการ
ที่ โจทก์ กับ นาง อรุทัย ตกลง ทำ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 โดย นาง
อรอุทัย สั่งจ่าย เช็ค 3 ฉบับ มอบ ให้ โจทก์ เป็น การ ชำระหนี้ แทน เช็คพิพาท ใน คดี นี้ ถือได้ว่า มี
หนี้ ใหม่ เกิดขึ้น ตามเช็ค ทั้ง 3ฉบับ อันเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สาระสำคัญ แห่ง หนี้ จึง เป็น
การแปลงหนี้ใหม่ ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผล ให้หนี้ ตามเช็ค พิพาท
ซึ่ง เป็น หนี้ เดิม ระวัง ไป มูลหนี้ ที่ จำเลย ออกเช็คพิพาท จึง สิ้น ผล ผูกพัน แม้ สัญญา ชำระหนี้
แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1จะมี เงื่อนไข ว่า โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา เมื่อ เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ
เรียกเก็บเงิน ได้ แล้ว ก็ เป็น เงื่อนไข ที่ เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็น เหตุ หนึ่ง ที่ ทำให้ สิทธิ นำ
คดีอาญา มา ฟ้อง ระวัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 เท่านั้น หา
มีผลทำให้ การ ตกลง ดังกล่าว ไม่เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ ไป ไม่ ดังนั้นคดีอาญา จึง เลิกกัน ตาม

พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจากการ ใช้ เชื้อค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์จึง ระบุ ไป ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) ทั้งนี้ตาม นัย คำพิพากษา ศาลฎีกา ที่ 5315/2537 ระหว่างนาง สุพัตรา รุ่งทิวากรกิจ โจทก์ นาย ยรรยง พิมพิรัตน์ จำเลย ที่ ศาลอุทธรณ์ พิพากษา มา นั้น เป็น การ ไม่ชอบ ฎีกา จำเลย ข้อ นี้ ฟังขึ้นคดี ไม่จำต้อง วินิจฉัย ฎีกา ของ จำเลย ต่อไป ว่าการ กระทำ ของ จำเลยเป็น ความผิด ใน ทางอาญา หรือไม่ "พิพากษากลับ ให้ บังคับคดี ตาม คำพิพากษา ศาลชั้นต้น

องค์คณะ

ปรีชา เถลิมนวนิชย์ · ธีระจิต ไชยาคำ · สถิตย์ สิทธิลักษณ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1724/2539>